

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Klimaat en Groene Groei
Mevrouw drs. S. van Veldhoven-van der Meer
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 1 juli 2026

betreft Vragen over voorhang Besluit collectieve warmte (Bcw)

ons kenmerk 181642

Geachte mevrouw Van Veldhoven-van der Meer,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 29 mei 2026 over het Besluit collectieve warmte (Bcw).¹ Met deze brief wordt het Bcw voorgehangen bij de Tweede en Eerste Kamer. De commissie besloot op 9 juni 2026 het besluit te stuiten en verzoekt u geen onomkeerbare stappen te zetten totdat de stuiting is opgeheven. De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA** en de **BBB** gezamenlijk, **D66**, **CDA**, en **SP** en **OPNL** gezamenlijk hebben naar aanleiding van uw brief een aantal vragen en opmerkingen. Het fractielid van de **Fractie-Visseren-Hamakers** sluit zich aan bij de gestelde vragen door de fractieleden van de SP en OPNL.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de BBB gezamenlijk

De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de BBB vragen zich af of er wel breed draagvlak is voor het Besluit collectieve warmte (hierna: het besluit), gelet op de vele kritische vragen die deze leden vanuit de sector hebben bereikt. Het zijn vragen die ook aansluiten bij vele punten die deze en andere Kamerleden, ook al hadden opgemerkt bij de plenaire behandeling van de Wet collectieve warmte en die onvoldoende terugkomen in het besluit en de toelichting daarbij. Het gaat om de versnelling van fase 2 en 3 waar beide Kamers om hebben gevraagd, maar die niet lijkt te slagen. Het gaat om een aantal specifieke bureaucratische regels, maar vooral over inhoudelijke systemische vragen waarover het kabinet aan de Eerste (en Tweede) Kamer toezeggingen heeft gedaan, maar onvoldoende zijn terug te vinden in het besluit.

Het besluit kiest nadrukkelijk voor risicobeheersing via gedetailleerde top-down regulering en controle, en minder voor ruimte en flexibiliteit in de uitvoering. Dat leidt volgens deze leden, en dat horen zij alom in de sector, tot een onevenwichtig beeld. In het besluit worden verplichtingen verfijnd en verzaamd (aanvraagvereisten, meldingsplicht, transparantievereisten, procedurele vereisten, monitoring, etc.); maar tegelijkertijd blijven investeringsrisico's hoog, zijn verdienmodellen nog onvoldoende uitgekristalliseerd en is de uitvoeringscapaciteit (met name op lokaal niveau) zeer beperkt, dus de bestaande onzekerheden blijven in stand of worden eerder groter. Daarmee ontstaat een stelsel dat wel (veel) strakker wordt, maar niet beter uitvoerbaar en voorlopig niet leidt tot versnelling maar vertraging en stilstand van 4-9 jaar. Zo gaat de grote hoeveelheid aan regels en randvoorwaarden voor warmtebedrijven, leiden tot een complex ontwerp van projecten en hogere

¹ Kamerstukken I 2025/26, 36.576, R.

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 2

kosten (compliance, rapportage, techniek). Warmtenetten worden onvoldoende beschouwd als een nutsvoorziening voor de samenleving gelijk aan bijvoorbeeld riolering. Hoe heeft de raadpleging binnen de sector plaatsgevonden? Heeft u daarbij dezelfde geluiden gehoord, en hoe gaat u daarmee om?

Kamerbreed werd gevraagd om vereenvoudiging, minder centralistische sturing en versnelling. Dit besluit gaat alleen over collectieve ruimteverwarming, terwijl alom erkend wordt dat we juist uit de verkoking van de verschillende energiesectoren moeten komen. De oplossing voor de overgang van fossiel naar duurzaam, de oplossing van netcongestie, de betaalbaarheid voor burgers en versterking van de concurrentiepositie van energiegevoelige bedrijven vergen juist integratie van elektriciteit, warmte/koeling, moleculen en netinfra, aldus deze leden. Cruciaal is bovenal buffering omdat duurzame energie (met name wind en zon) een minder continu aanbod geven. Dat is fysiek het geval en leidt ook tot momenten met zeer lage (zelfs negatieve) prijzen, en heel dure momenten. Alleen flexibiliteit en buffering in opslag kunnen hier het hoofd aan bieden en juist warmte biedt een uitstekende buffer-potentie van klein en middelgroot (boilers, wko, aqua & vaste stof) tot zeer groot (geo, waterstof) over veel langere periodes. Tevens is dit veel goedkoper dan louter elektrische batterijen en netuitbreiding.

Deze leden vragen u waarom de regels voortvloeiende uit de Wet collectieve warmte en dit besluit nog op mono-warmte zijn gericht. Het doorbreken van de verkoking van de regulering van stroom, warmte, gas en infra zien deze leden als de grootste opgave van de energietransitie.

De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en BBB stellen dat de warmtereggeving volkomen nationaal en top-down is, terwijl tientallen gebiedsgerichte oplossingen veelbelovend zijn. Van Schoonschip in Amsterdam, tot Veenendaal waar congestie wordt voorkomen door warmtebuffers. Of aqua-projecten in energiegemeenschappen in Balk en Heeg, zodat die niet *full electric* hoeven te gaan. We kunnen ook noemen het project WG-terrein in Amsterdam. Een succesvol voorbeeld van een energiecoöperatie die gefinancierd is door een 100% vreemd vermogen lening van de gemeente Amsterdam. Bij EnergieSamen zijn 70 projecten bekend die vaak stuiten op veel te gedetailleerd regels en onzekerheid over lange termijn financiering, wat natuurlijk niet los kan worden gezien van de nog jarenlange onzekerheid over de tarieven, die in dit besluit niet worden opgelost. Dit besluit erkent de toegevoegde waarde van buffering slechts indirect, maar reguleert opslag en systeemsturing niet integraal en behandelt warmte vooral als leveringsproduct, niet als systeemdienst. Het besluit bevat geen expliciete prikkels voor congestiepreventie en integratie met elektriciteitssysteem.

Local for local is niet alleen technisch en financieel vaak optimaal, maar ook voor het draagvlak goed. Dit omarmt u toch? Kunt u het volgende in overweging nemen? Introduceer een apart regime voor decentrale energiesystemen. Maak een regelluw regime voor energiecoöperaties van < X aansluitingen en/of geïntegreerde systemen (warmte + elektra + opslag). Creëer de mogelijkheden voor meerdere spelers binnen één gebied en een gedeelde infrastructuur. Gebruik hiervoor de bestaande experimenteerregelingen, maar dan structureel.

Het Nationaal Plan Energiesysteem gaat ook uit van een samenhangend energiesysteem waarin elektriciteit, moleculen en warmte zich in onderlinge samenhang ontwikkelen, met een groeiende rol voor decentrale, lokale energiesystemen. In de praktijk worden deze ketens echter via gescheiden wetten en gescheiden tariefregulering uitgewerkt, waaronder de Wet collectieve warmte voor warmte en de Energiewet voor elektriciteit en gas. Deze leden vragen hoe u kunt garanderen dat dit besluit niet in de weg staat aan de integrale en decentrale aanpak. Deze leden zien niet hoe het kan, door de dwingende noodzaak in het besluit, dat ACM de tarieven vooraf eenzijdig vaststelt op basis van benchmarks van mono-warmte systemen. Hoe wordt ermee omgegaan als een warmteproject op zichzelf bijvoorbeeld duurder wordt, maar daarmee een bijdrage levert aan beperking van

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 3

netcongestie (zoals in Veenendaal), of energiebesparing? Deze leden verlangen juist het integreren, en zeker niet het tegengesteld werken, van de afzonderlijke reguleringskaders. Hoe zult u dit realiseren? Een voorbeeld in het besluit waar deze leden dat bijvoorbeeld tegenkomen is in art 2.6.4 inzake de normen voor de uitstoot van broeikasgassen. Deze leden vinden het goed dat u de mogelijkheid gebruikt om normen te stellen. Zij vragen echter of deze normen zijn afgestemd met de andere bronnen voor verwarming van woningen? Lees: de alternatieven voor een warmtenet. Ofwel, zijn bewoners die met individuele warmtepompen hun huis verwarmen verplicht aan soortgelijke normen te voldoen? Of bewoners die aardgas blijven gebruiken? Erkent u dat het belangrijk is dat warmtenetten niet aan strengere regels worden blootgesteld dan de alternatieven die bewoners hebben?

Het bovenstaande is een fundamenteel bezwaar dat Kamerbreed bij de behandeling van de Energiewet, Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, Wet collectieve warmte en Wet beëindiging salderingsregeling naar voren is gebracht. Daarbij is eensgezind besloten dat gemeenten volgens de wet de regie krijgen, maar ook de instrumenten moeten hebben, en niet belemmerd worden door super-nationaal ingerichte regels. Ook is de positie van Energiegemeenschappen en Netwerkbedrijven bij de Tweede Kamer nadrukkelijk aan de orde geweest, onder meer middels een amendement bij de Energiewet van de leden Kröger en Grinwis.² Dit is ook de reden dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en BBB een versnelde invoering van een decentrale kosten-gebaseerde tarifiering (fase 3) willen. Daarin kan volkomen transparant worden gemaakt welke totale kosten -dwars door de verkokering- worden gemaakt. De ACM kan op basis hiervan het voorgestelde tarief vaststellen. Deze leden vragen waarom deze in de debatten voorgestelde route niet is gekozen, en dogmatisch wordt vastgehouden aan een mono-warmte benchmarking waarvan u nu herhaalt dat die zelfs tot 2034 nog niet klaar zal zijn. Hoe kunnen gemeenten regie voeren, met burgers en warmtebedrijven, en al eind 2027 de WGIW warmtekavels aanwijzen?

Kunt u *cross-sector* tariefprikkels introduceren? Maak tarieven systeemgericht in plaats van sectoraal. Beloon oplossingen die pieken in elektriciteit verminderen en/of opslag leveren via warmte. Introduceer congestie-credits voor warmte-oplossingen en zorg voor lagere nettarieven bij integrale systemen. Laat de ACM integraal reguleren in plaats van per sector. Zorg voor één duidelijke, begrijpelijke en betaalbare energierekening per huishouden en bedrijf. Deelt u de indruk van deze leden dat burgers en bedrijven nimmer akkoord zullen gaan als de inrichting, laat staan de concretisering, van de tarifiering zo lang zo onduidelijk blijven? Deze leden vragen waarom er in het besluit geen enkele versnelling van fase 3, waar in debatten naar is gevraagd, is opgenomen. Zelfs de gevraagde versnelling van fase 2 komt niet tot stand, aldus deze leden. De uitwerking van fase 2 ontbreekt zelfs nu nog in het besluit en komt pas in 2027, aldus een ambtenaar van het ministerie van EZK op 16 juni in een technische briefing aan de Eerste Kamer.³ Hij gaf ook aan dat fase 2 pas vier jaar later dan de Wcw zelf van kracht zal worden (in 2031), terwijl beide Kamers bij de wetsbehandeling hadden aangedrongen op invoering binnen twee tot vier jaar. Het blijft dus lang onduidelijk hoe de overgang van de huidige NMDA-warmtetarieven naar kostengebaseerde tarieven zal verlopen. Daardoor weten warmteklanten, noch investeerders wanneer zij een op kostengebaseerd warmtetarief krijgen. Dit is een belangrijke doelstelling van de Wet collectieve warmte. Zo is het niet bekend hoe lang de aardgasreferentie nog van kracht blijft. (publieke en private) Warmtebedrijven zullen door die onzekerheid langer terughoudend zijn met investeringen in uitbreiding en verduurzaming van collectieve warmtesystemen, zo stellen de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en BBB.

² Kamerstukken II 2023/24, 36 378, nr. 60.

³ Technische briefing 16 juni, Eerste Kamer der Staten-Generaal te raadplegen op: [Verslag van de vergadering van de commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei \(EZ/KGG\) op 16 juni 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#).

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 4

Bent u bereid om fase 3 niet na, maar parallel aan fase 1 en 2 toe te passen voor nieuwe projecten die dan integraal op kostengebaseerd kunnen werken? Uiteraard zal het dan gaan om publieke projecten van gemeenten, energiegemeenschappen en netbedrijven, die volkomen transparant moeten zijn, en werken met de boekhoudregels van de ACM. Voor nieuwe warmteprojecten geldt het start-GAW-probleem niet, en er zijn warmtebedrijven die nu al zo veel mogelijk op kostprijs werken en daarmee onder het NMDA-tarief uitkomen. Waarom worden nieuwe projecten dan toch zes jaar op NMDA gezet, in plaats van ze nu al op kostengebaseerd te laten starten, zodat zij meteen de kostendata opleveren die fase 2 nodig heeft en bewoners niet later twee tariefsprongen meemaken? Deze leden zien hierin een betere efficiëntieprikkel en consumentenbescherming, want net zoals bij de energiewetten en Omgevingswet, zal er maximale participatie van de burgers in de wijken en in de gekozen organen (Gemeenteraad) zijn. Wilt u deze route mogelijk maken?

Als u nieuwe projecten nu al op kostengebaseerd laat draaien zal dat veel leereffecten opleveren. De uitwerking van fase 2 kan dan op die werkelijke gevallen worden gebaseerd, in plaats van fase 2 eerst volledig zonder praktijktoets vast te leggen en pas in 2031, en fase 3 nog later in 2037, in te laten ingaan. Warmtenetten zijn nog volop in ontwikkeling, maar de trage en zeer gedetailleerde regelgeving van fase 1, 2 en 3 biedt onvoldoende ruimte voor innovatie, daar kan de benchmarking immers per definitie niet in voorzien, omdat die gebaseerd moet zijn op bewezen technologie en kosten. Dat was volgens deze leden overigens ook een reden om bij de infrastructuur voor gas en elektriciteit meer vrijheid te geven aan de netbeheerder. Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting.

Door deze pragmatische aanpak wordt vertraging vermeden, krijgen koplopers een kans en kan ook de ACM veel leren. Deze leden menen dat deze aanpak binnen de wet past, het gaat immers vooral om een versnelling. De ACM blijft verantwoordelijk voor het vaststellen van het tarief op basis van *costplus*, conform fase 3. Het toetsen op efficiëntie blijft een belangrijke taak van de ACM, maar zou dan meer langs de internationaal gangbare weg worden uitgevoerd. Kunt u toelichten waarom dit besluit als enige land in de wereld uitsluitend een top-down regulering kent? Uit de praktijk in ander landen, zoals de VS, Duitsland en Denemarken blijkt dat *costplus* methoden zeer eenvoudig zijn. Essentieel zijn de boekhoudregels, die ervoor zorgen dat er inzicht is in de kosten. Dit wordt bevorderd als de toezichthouder ook prijzen bijhoudt van de gebruikte technieken. De essentie van de *costplus* methode is dat de inkomsten uit de tarieven van bedrijven gelijk zijn aan de kosten, plus eventueel een redelijk rendement. De toezichthouder moet dat controleren. Geen algemene referentietarieven, maar goedkeuring per project. Bedrijven kunnen dan zelf bepalen op welke manier zij de kosten doorberekenen in vaste en variabele elementen. Zij kunnen daar dan mee experimenteren, om de aantrekkelijkste tarieven voor gebruikers in te stellen. De warmtebedrijven kunnen dan ook efficiëntieprikkels inbouwen in de tarieven. Zo beveelt het International Energy Agency (IEA) aan om in de tariefstructuren een beloning voor huishoudens in te bouwen voor lage teruglevertemperaturen.⁴ Als in Nederland precies wordt vastgelegd op welke wijze de tarieven verdeeld moeten worden over vaste en variabele elementen, kunnen warmtebedrijven dat niet doen als het niet in de wet staat. Deelt u de opvatting van deze leden dat dit rigide systeem innovatie in de weg staat?

Deze leden hebben de indruk dat het combineren van een *costplus* methodiek met maximale tarieven, zoals Nederland wenst, onverstandig is. We weten uit het verleden dat maximale tarieven werken als een norm. Het haalt de prikkels weg om (veel) lager te gaan, zeker omdat een bedrijf het kavel al binnen heeft. Bij *costplus* en een maximaal toegestaan rendement is er een betere prikkel die burgers zelf goed kunnen controleren, zoals in Denemarken is gebleken. Naast de controle door de ACM op de prijzen van gebruikte technieken.

⁴ IEA, 'Low-temperature district heating implementation guidebook', te raadplegen op: [Low-Temperature District Heating Implementation Guidebook. IEA DHC Report, 2021](#).

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 5

De kleine systemen tot 1.500 WEQ/aansluitingen krijgen in het besluit een andere tariefregulering. Deze leden vrezen dat dit ten koste gaat van de consumentenbescherming. Die is hard nodig om de bewoner vertrouwen te geven in de overgang van aardgas naar warmte. Waarom verklaart u de hierboven beschreven vorm van volkomen transparantie tariefregulering a la fase 3 niet van toepassing op de kleine systemen met beroepsmogelijkheid bij de ACM? Dit zal investeerders preventief dwingen niet naar maximale tarieven, maar naar realistische tarieven toe te werken. Wanneer krijgt de Kamer de 2 december 2025 toegezegde brief over de *bestaande* regulering, transparantie en consumentenbescherming voor deze kleinere systemen die een veel grotere vlucht nemen dan de grote?⁵

De fractieleden van GroenLinks-PvdA en de BBB hebben ook vragen over het planningsproces, zoals nu wordt uitgewerkt in het besluit waardoor de aanwijzing van kavels onoverzichtelijk wordt, qua zeggenschap. Burgers en gemeenten krijgen de taak om als regisseur warmtekavels aan te wijzen, terwijl het lokaal, zeker in de kleinere gemeenten, structureel ontbreekt aan ambtelijke capaciteit en inhoudelijke expertise. Hoe denkt u mogelijke financiële en juridische risico's voor de gemeente te beperken? De aanwijzing van warmtekavels vindt uitsluitend plaats op basis van kwaliteitscriteria, maar waarom is prijs niet toegevoegd als criterium? Dat zal toch voor burgers en gemeenten vaak beslissend zijn om er voor hun gebied mee te kunnen instemmen? Dan weten de burgers vooraf hoe de tarieven in elkaar zitten en weten de bedrijven of zij een business case hebben.

Warmtebedrijven kunnen bestuurlijke boetes krijgen als zij hun jaarlijkse CO2-normen niet halen, zelfs als de vertraging van de aanleg van duurzame bronnen volledig buiten hun macht ligt door traag vergunningsbeleid of gebrek aan lokaal draagvlak. Waarom is gekozen voor een jaarlijks afrekensysteem en in hoeverre is deze handhaving in de praktijk proportioneel? Dit besluit omarmt een *one-size-fits-all* model dat de voorkeur geeft aan grotere, monopolistische warmtebedrijven en de keuzevrijheid voor de burger inperkt. Waarom geeft u niet meer wettelijke en praktische ruimte voor kleinschalige, lokale energiecoöperaties en het 'noaberschap' of 'mienskip' vanuit de buurten zelf, die kunnen aansluiten op wat lokaal passend is? Individuele warmtebedrijven of burgers kunnen geen direct beroep of bezwaar instellen tegen het besluit van de gemeente om een warmtekavel vast te stellen. Hoe verhoudt het ontbreken van deze essentiële rechtsbescherming zich tot de principes van onze rechtsstaat? Waarom is hiervoor gekozen en is dit niet in strijd met de algemene beginselen van de Omgevingswet en Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie?

De ACM krijgt de bevoegdheid om een zogenaamde 'bindende gedragslijn' op te leggen zonder dat er überhaupt sprake hoeft te zijn van een vastgestelde overtreding. Is het juridisch wel rechtmatig en proportioneel om een toezichthouder dergelijke vergaande handhavingsinstrumenten te geven zonder deugdelijke belangenafweging en bewijslast?

Het besluit bevat zeer uitvoerige bekwaamheidstoetsen en uitgebreide eisen voor organisatorische, technische en financiële bekwaamheid. Zijn veel van deze eisen niet te zwaar, zeker voor gemeenten en publieke bedrijven, omdat bij deze partijen van nature al sprake is van een solide organisatie en ruime bestuurlijke en organisatorische ervaring? Gemeenten beschikken immers over de benodigde expertise of weten deze, indien nodig, in te huren en zijn gewend aan grotere infraprojecten, van rioleringsstelsels tot stadsvernieuwing. Kunnen deze eisen niet sterk versimpeld worden? Bedrijven moeten minstens vier verschillende rapportages (over investeringen, leveringszekerheid, storingen en duurzaamheid) inleveren.⁶ Deze moeten op hun beurt beoordeeld worden, afzonderlijke gedetailleerde formats kennen en hebben een lange doorlooptijd. Is deze hoge administratieve regeldruk echt

⁵ Toezegging T04130, te raadplegen op: [Toezegging Brief kleine collectieve systemen \(36.576\) \(T04130\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#).

⁶ Art. 2.19 Bcw, Art. 3.4 Bcw, Art. 2.20 Bcw, Art. 2.30 Bcw.

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 6

noodzakelijk? Deze leden horen nu al dat veel initiatieven niet tot stand komen in deze voorfase, omdat veel dure expertise moet worden ingehuurd, ook als je uiteindelijk geen kavel krijgt toegewezen. Is het ATR om advies gevraagd? Zo nee, bent u bereid dit alsnog te doen?

In het bijzonder vragen de fractieleden van GroenLinks-PvdA en BBB naar deze eisen voor warmtegemeenschappen. Een warmtegemeenschap doet een warmteproject altijd voor de eerste keer en ook maar een keer; het is tenslotte een warmtebedrijf van de eindgebruikers van het warmtenet. Daardoor zullen zij ontwikkeltijd nodig hebben om aan de eisen van de bekwaamheidstoets te voldoen. Ook zullen zij veel van de vereisten via dienstverlening inkopen en niet zelf lokaal organiseren. Daarnaast is er in een warmtegemeenschap al een natuurlijke check door de eindgebruikers, namelijk via de algemene ledenvergadering en de volledige transparantie in stukken. Een coöperatie is daarmee anders dan een publiek of commercieel warmtebedrijf, want de belangen van eindgebruikers zijn direct vertegenwoordigd in het bedrijf zelf. Gaat de toets wel rekening houden met deze unieke eigenschappen?

Een van de artikelen in de Wet collectieve warmte beschrijft dat er een faciliterend kader voor warmtegemeenschappen zal komen. Hier is nog geen actieplan en budget voor.⁷ Hoe gaat u ervoor zorgen dat deze ondersteuning voor warmtegemeenschappen bij inwerkingtreding van de wet toch operationeel is?

In de Wet collectieve warmte is geregeld dat afsluiting zich, indien mogelijk, beperkt tot verwijdering van de afleverset.⁸ Verwijdering van alleen de afleverset is goedkoper dan het tevens verwijderen van de leidingen van de huisaansluiting. Dit is een mogelijkheid om de kosten van afsluiting laag te houden. Maar het is onduidelijk in welke gevallen verwijdering beperkt kan blijven tot verwijdering van de afleverset en wanneer verwijdering van de leidingen noodzakelijk is. Uw voorganger gaf aan te bekijken of een termijn van twee jaar voor tijdelijke afsluiting nog passend is en of het mogelijk is dat na (definitieve) afsluiting een leiding niet verwijderd wordt. Deze keuzes zouden een plek krijgen in het besluit.⁹ Deze leden vinden dit niet terug. Kunt u hier alsnog duidelijkheid over geven om onnodig hoge afsluitkosten te voorkomen.

Kunt u antwoord geven op de vragen die EnergieNederland naar voren heeft gebracht over administratieve lasten en privacybescherming? Het betreft de volgende vragen. Artikel 2.34 lid 2 betekent dat warmtebedrijven een registratiesysteem moeten opzetten waarin voor een nader te bepalen tijdsduur veel gedetailleerde meetgegevens van alle klanten moeten worden vastgelegd. Elke klant (dat kan één klant zijn of een heleboel klanten tegelijk) kan die gegevens opvragen, over een periode die in het besluit niet is vastgelegd en ook niet in de ministeriële regeling die in de week van 8 tot 12 juni 2026 in consultatie is gegaan. Wordt met de "inzage" in artikel 2.34 lid 2 bedoeld dat deze data met behulp van een op afstand uitleesbare meter moet worden gecollecteerd en opgeslagen zodat het beschikbaar is als de gebruiker(s) hierom vraagt of vragen? Zo ja, dan lijkt dit in strijd met de AVG. Deze (technische) meetdata over "aanvoer- en retourtemperatuur en debiet" is veel gedetailleerder dan wat nodig is voor het verbruikskostenoverzicht dat voor facturatie wordt gebruikt. Met die technische meetdata kan men bij wijze van spreken zien wanneer iemand onder de douche staat. Dergelijke gedetailleerde data mag voor zover deze leden weten alleen gecollecteerd worden als er van iedere gebruiker mandaat is. Als deze data op afstand mag worden gecollecteerd zonder mandaat en dit niet in strijd is met de AVG, mag deze data dan ook gebruikt worden voor optimalisatie van de warmtenetten, wat onder meer kan bijdragen aan minder warmteverliezen? Heeft u een inschatting gemaakt van de (financiële) lasten van registratiesystemen bij alle warmtebedrijven? En

⁷ Kamerstukken I 2025/26, 36.576, J.

⁸ Artikel 2.30 lid 1 Wcw.

⁹ Kamerstukken II 2024/25, 36.576, nr. 116

datum 1 juli 2026
ons kenmerk 181642
blad 7

heeft u in beeld hoe vaak gegevens over “aanvoer- en retourtemperatuur en debiet” opgevraagd zullen worden?

Tenslotte vragen deze leden of het bovenstaande in overeenstemming is met de ontwikkeling van een volledig publieke en onafhankelijke gegevensuitwisselings-entiteit (GUE). Dit betreft een uitwisselingsentiteit die is voorzien in de Energiewet, die weliswaar ingaat op gas en elektriciteit, maar naar het idee van deze leden ook volledig van toepassing zou moeten zijn voor warmtenetten. Bent u het hiermee eens?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie vinden het belangrijk dat de wet zorgvuldig wordt uitgewerkt, met oog voor betaalbaarheid en uitvoerbaarheid. Daarom hebben deze leden een aantal vragen.

Bij de aanleg van nieuwe warmtenetten worden gemeenten een sterke regierol toebedeeld.¹⁰ Hoe ondersteunt u gemeenten bij het vaststellen van warmtekavels en de aanwijzing van een warmtebedrijf? Bij de behandeling van de Wet collectieve warmte vroegen de leden van de D66-fractie al eerder aandacht voor de verschillen in uitvoeringscapaciteit tussen gemeenten.¹¹ Hoe heeft u zich er in de tussentijd voor ingezet om de expertise en uitvoeringscapaciteit onder gemeenten op peil te brengen? Wat gebeurt er als een gemeente een warmtekavel aanwijst, maar er geen geschikte exploitant wordt gevonden? Welke risico's hebben gebruikers mocht er een warmtebedrijf failliet gaan? En hoe wordt hierbij voorkomen dat gemeenten verantwoordelijk worden voor financiële tegenvallers? Kunt u daarnaast toelichten wat de consequenties zijn als de inwerkingtreding van dit besluit vertraging oploopt?

Verder zijn in het besluit nog geen nadere regels voor fase 2 tariefregulering opgenomen. De leden van de D66-fractie ondersteunen uw mening dat dit enkele jaren van tevoren bekend moet zijn, zodat er tijd is voor implementatie en duidelijkheid is over toekomstige kostengebaseerde regulering. Op welke termijn verwacht u hier duidelijkheid over te kunnen geven en hoe zal de Eerste Kamer hierin worden meegenomen? Hoe zorgt u ervoor dat het evenwicht tussen betaalbaarheid en leveringszekerheid gewaarborgd blijft?

Voor kleine collectieve warmtesystemen zijn er veel uitzonderingen in de wet aangebracht. Hoe waarborgt u publieke belangen en bescherming van de consument bij kleine collectieve warmtesystemen? Welke rechten of mogelijkheden heeft een gebruiker die ontevreden is over de prijs of kwaliteit? Hoe zet u zich ervoor in dat informatie over collectieve warmtesystemen ook terecht komt bij en begrijpbaar is voor kwetsbare huishoudens?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van CDA

De leden van de CDA-fractie hebben bij de behandeling van de Wet collectieve warmte aangedrongen op een zo snel mogelijk invoering van fase 2. De leden van de CDA-fractie lezen in de nota van toelichting dat de uitwerking van de tarieflijst en het verenigingsfonds in lagere regelgeving zal worden uitgewerkt in samenhang met de tariefregulering van fase 2.¹² Kunt u – indachtig de gewenste en vereiste duidelijkheid voor private partijen voor het maken van investeringsbeslissingen – aangeven wat nodig is om fase 2 zo snel mogelijk in te laten gaan?

De leden van de CDA-fractie hebben bij de behandeling van de Wet collectieve warmte gewezen op de omvang van de opgave voor gemeenten, die warmtekavels moeten helpen vormgeven,

¹⁰ Concept Nota van toelichting Besluit collectieve warmte, p. 3-4.

¹¹ Kamerstukken I 2025/26, 36 576, D, p. 59.

¹² Concept Nota van toelichting Besluit collectieve warmte, p. 20.

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 8

warmtebedrijven moeten faciliteren en bewoners in dit proces moeten meenemen.¹³ Kunt u nader uiteenzetten welke onderdelen van de in het ontwerpbesluit opgenomen systematiek van warmtekavels, aanwijzing en planvorming in de uitvoeringspraktijk naar verwachting het zwaarst op gemeenten zullen drukken, en hoe wordt voorkomen dat verschillen in gemeentelijke capaciteit en ervaring leiden tot aanzienlijke verschillen in uitvoerbaarheid? Zou u, in het verlengde daarvan, kunnen aangeven op welke wijze gemeenten in deze fase zowel financieel als met expertise worden ondersteund?

Deze leden lezen in de nota van toelichting een gedetailleerde beschrijving van het stelsel op onderdelen, onder andere ten aanzien van warmteproductie, duurzaamheidsnormen en leveringszekerheid.¹⁴ Kunt u nader toelichten op welke wijze het ontwerpbesluit voldoende ruimte laat voor technologische ontwikkeling, veranderende bronkeuzes en nieuwe systeemconfiguraties, zodat gemeenten en warmtebedrijven niet te vroeg worden vastgezet in keuzes die op termijn minder doelmatig, minder duurzaam of minder betaalbaar blijken?

Deze leden lezen in de nota van toelichting gedetailleerde regels over verschillende tariefcategorieën en over situaties waarin warmte wordt doorgeleverd.¹⁵ Kunt u nader toelichten – mede afgezet tegen de eerdere nadruk van de fractieleden van het CDA op een gedegen participatieproces voor bewoners – hoe wordt geborgd dat deze tariefstructuur voor bewoners ook in de praktijk begrijpelijk en controleerbaar blijft, in het bijzonder voor kleinverbruikers, huurders en leden van een VvE die niet zonder meer kunnen doorgronden hoe afzonderlijke componenten zich tot elkaar verhouden? Zou u, vooruitkijkend naar fase 2, kunnen aangeven op welke manier duidelijkheid wordt gegeven aan gebruikers of en zo ja, hoe hun tarief verandert?

Tot slot vragen de leden van de CDA-fractie of u kunt aangeven of praktijkorganisaties betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het ontwerpbesluit, om eventuele verwachte uitdagingen bij de uitvoerbaarheid daarvan te ondervangen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de SP en OPNL gezamenlijk

De fractieleden van de SP en OPNL merken op dat woningcorporaties vaak de eerste organisaties zijn die overgaan op warmtenetten. Hier wonen vaak kwetsbare mensen die geen financiële buffer hebben en voor wie de overgang naar een warmtenet heel stressvol en heftig kan zijn. Dit zorgt nu al voor veel onrust in vele steden. Op welke wijze wordt er geleerd van deze eerste ervaringen?

Op welke wijze wordt gemonitord of de overgang naar warmtenetten, zeker voor deze kwetsbare doelgroep, geen grote kostenstijgingen met zich meebrengt? Wordt hier ook op ingegrepen als dit wel het geval is?

In het debat in de Eerste Kamer over de Wet collectieve warmte op 2 december 2025 gaf uw voorganger aan dat woningcorporaties, ook los van het installeren van een warmtenet, woningen goed moeten onderhouden. “Er is niet voor niks zo'n intensief investeringsprogramma voor het verduurzamen of isoleren van woningen, ook van huurwoningen. Het is evident dat verhuurders, particuliere verhuurders maar ook woningcorporaties, daarbij een verantwoordelijkheid hebben. In de specifieke situatie waar mevrouw Van Aelst zich zorgen over maakt, gaat het eigenlijk over de vraag wat de positie van de huurder in een corporatiewoning is en of de corporatie wel goed voor de huurder en de woning van de huurder zorgt. Ik vind dat een terechte vraag, alleen regelt de Wet collectieve warmte — dan maak ik het even heel sec en juridisch — natuurlijk niet de positie van de huurder. Die wet regelt alleen hoe die verduurzaming, die warmtetransitie, in die gebouwde omgeving, ook in

¹³ Handelingen I 2025/26, nr. 10, item 3 p. 12.

¹⁴ Concept Nota van toelichting Besluit collectieve warmte.

¹⁵ Concept Nota van toelichting Besluit collectieve warmte, p. 30.

datum 1 juli 2026

ons kenmerk 181642

blad 9

huurwoningen, op gang komt. Vandaar dat ik zeg dat we vanuit deze wet en de instrumenten die we hebben via de Wgiw, dat uitgebreide isolatieprogramma waar ik net in de richting van mevrouw Visseren veel over zei, ook de verantwoordelijkheid nemen om die "tochtige woning", om het even in uw woorden te zeggen, goed te isoleren."¹⁶ Bij de indieners van de vragen komen signalen binnen dat het niet uitvoeren van noodzakelijk onderhoud wordt gebruikt om instemming met warmtenetten af te dwingen. Op welke wijze houdt u er toezicht op dat dit niet gebeurt?

In het besluit lezen deze leden dat de vaste kosten voor warmte deels worden doorberekend aan eigenaar en huurder, om te voldoen aan amendement-Beckerman.¹⁷ Voor warmte die geschikt is voor ruimteverwarming en warm tapwater is het bedrag dat de eigenaar betaalt gelijk aan het verschil in de gebruikskosten bij gebruik van gas en bij warmte voor ruimteverwarming. Zou u dit kunnen toelichten? Hoe ziet de verdeling van de vaste kosten tussen huurder en eigenaar eruit?

Kunt u toelichten welk effect de latere inwerkingtreding van de splitsingsregels heeft op de betaalbaarheid van warmtenetten voor huurders? Zullen huurders hierdoor meer betalen voor een aansluiting op warmtenetten in 2027 dan in 2028? Zo ja, hoe groot zijn deze prijsverschillen voor huurders?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk vrijdag 3 juli 15.00 uur, zodat uw antwoord bij de laatste vergadering voor het zomerreces kan worden besproken en de commissie een besluit kan nemen over het al dan niet opheffen van de stuiting.

Hoogachtend,

S.M. Kluit

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

¹⁶ *Handelingen I* 2025/26, nr. 10, item 9 p. 26.

¹⁷ *Kamerstukken II* 2024-25, 36 576, nr. 101.